

Dosarul nr. 3ra-467/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V. Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

Î N C H E I E R E

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Ifodi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la nesoluționarea cererii, obligarea recalculării pensiei, obligarea efectuării achitării diferenței pensiei recalculate,

împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 ianuarie 2019, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 11), Valeriu Ifodi a depus cerere de chemare în judecată (concretizată ulterior) împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, solicitând recunoașterea ilegală a acțiunilor pârâtei privind nesoluționarea cererii depuse de reclamant; obligarea acesteia de a-i recalcula mărimea pensiei cu stabilirea pensiei în mărime de 75 % din suma soldei, începând cu 11 iunie 2014; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada 11 iunie 2014 – 04 aprilie 2018.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că a activat în cadrul organelor de poliție în perioada din 15 mai 1991 până la 11 iunie 2014, iar în temeiul ordinului nr.335ef din 06 iunie 2014, emis de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și a contractului individual de muncă au încetat relațiile de muncă cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI, fiindu-i calculată vechimea în muncă de 25 ani 01 luni și 23 zile și stabilită pensia în mărime de 59% din suma soldei.

Reclamantul a susținut că la calcularea vechimii în muncă după eliberarea din serviciu nu a fost luată în considerare perioada de activitate în izolatorul de detenție provizorie or, potrivit art. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor, care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de ofițeri și sub ofițeri ai Poliției de

Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar, se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Rezultând din activitatea desfășurată în cadrul izolatorului de detenție provizorie, care presupunea paza și escortarea persoanelor deținute, precum și cele condamnate, urma să beneficieze de unele avantaje și anume calcularea unei luni de serviciu cu două luni vechime în muncă, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și Legii nr. 1036 din 17 decembrie 1996.

Valeriu Ifodi a menționat că prin hotărârea din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, devenită irevocabilă la data de 18 octombrie 2018, a fost admisă în parte cererea sa de chemare în judecată, fiind obligat Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a Republicii Moldova de a-i recalcula vechimea în muncă cu avantaje pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Secției Instituției Speciale a CP mun. Bălți, calculând două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada din 15 mai 1991 până la 05 martie 2013. La 26 noiembrie 2018 Inspectoratul de Poliție Bălți a eliberat certificatul nr. 942 cu mențiunea că potrivit informațiilor gestionate de Ministerul Afacerilor Interne, vechimea sa în muncă, la 11 iunie 2014, a constituit 46 ani 10 luni și 24 zile, motiv pentru care la 28 noiembrie 2018 a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere, prin care a solicitat recalcularea pensiei în dependență de vechimea în muncă majorată și achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, cerere la care nu a primit niciun răspuns.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată înaintată de Valeriu Ifodi a fost admisă; s-a recunoscut ca fiind nefundat inacțiunile de nesoluționare a cererii nr. 1-2718/18 de către Casa Națională de Asigurări Sociale; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova de a efectua recalcularea cuantumului pensiei lui Valeriu Ifodi, cu stabilirea pensiei în cuantum de 75% din suma soldei, începând cu 11 iunie 2014; s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova de a efectua achitarea diferenței pensiei în raport cu pensia primită în perioada 11 iunie 2014 - 04 aprilie 2018.

La 21 mai 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca fiind nefondată.

Prin decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că în cazul în care, persoana nu a primit la timp suma convenită a pensiei din vina organului, care a stabilit pensia, aceasta are dreptul de a pretinde achitarea diferenței de pensie neplătită pentru perioada precedentă, fără limită de timp.

La fel, instanța de judecată a constatat că Valeriu Ifodi, din vina Ministerului Afacerilor Interne, la acel moment organ cu atribuții de stabilire, calculare și achitare a pensiei, nu i-a fost stabilită corect vechimea în muncă la calcularea pensiei, respectiv

nefiindu-i stabilit corect nici cuantumul soldei din care urma a-i fi stabilită pensia, fapt reținut și de Judecătoria Chișinău, sediul Centru în hotărârea din 04 aprilie 2018, prin care a fost obligat Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne să efectueze recalcularea vechimii în muncă cu includerea în ea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pe perioada activității în Izolatorul de detenție provizorie al Secției instituției speciale a Comisariatului de Poliție mun. Bălți al Ministerului Afacerilor Interne în perioada din 15 mai 1991 – 05 martie 2013 (f.d.8) precum și prin certificatul Inspectoratului de Poliție Bălți nr. 942 din 26 noiembrie 2018, din care urmează că Valeriu Ifodi la data ieșirii la pensie, 11 iunie 2014 avea o vechime în muncă de 46 ani 10 luni 24 zile (f.d.9).

În contextul dat, instanța de apel a considerat justă concluzia primei instanțe prin care ultima a admis cerințele reclamantului Valeriu Ifodi și a recunoscut ca fiind nefondată nesoluționarea de către Casa Națională de Asigurări Sociale a cererii nr. I-2718/18, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua recalcularea cuantumului pensiei lui Valeriu Ifodi cu stabilirea pensiei în cuantum de 75 % din suma soldei, începând cu 11 iunie 2014 precum și a efectua achitarea diferenței pensiei în raport cu pensia primită în perioada din 11 iunie 2014 – 04 aprilie 2018.

La 29 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a depus cerere de recurs nemotivat împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, iar la 03 ianuarie 2020 a prezentat partea motivată a recursului, solicitând casarea deciziei contestate cu pronunțarea unei noi decizii.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel la examinarea cauzei nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele importante ale cauzei.

La fel, recurenta a menționat că instanțele naționale la soluționarea litigiului au ignorat condițiile și termenii de calculare a pensiei în cazul apariției circumstanțelor în acest sens, ori, conform art. 61 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

În contextul dat, recurenta a susținut că intimatul a depus acte suplimentare la organul de asigurări sociale în baza cererii date cu 28 noiembrie 2018. Respectiv, prin prisma normei de drept indicate, intimatul nu poate pretinde la recalcularea pensiei de la data stabilirii acesteia.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 26 noiembrie 2019, notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova la 04 februarie 2020 (f.d. 104)

Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova în conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat la data de 29 noiembrie 2019, în termen.

Fiindcă fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța la soluționarea recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Astfel, examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre

probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu poate constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către partea recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

În conformitate cu art.193, art. 195, art. 230 și art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan